

76427

T.C.
BAŞBAKANLIK
Dış Ticaret Müsteşarlığı

Sayı : B.02.1.DTM.0.09-610-[2010-7/16427] 821

Konu : Yazılı Soru Önergesi Cevabı

10.11.2010* 41233

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: 25/10/2010 tarihli ve A.01.0.GNS.0.10.00.02 – 26179 sayılı yazıları.

İlgi'de kayıtlı yazıları ekinde yer alan Manisa Milletvekili Sn.Erkan AKÇAY tarafından verilen 7/16427 sayılı yazılı soru önergesine ilişkin cevap ilişikte sunulmaktadır.

Bilgilerine arz ederim.

Zafer ÇAĞLAYAN
Devlet Bakanı

EKLER:

1-Cevap yazısı (9 sayfa)

Manisa Milletvekili Sn.Erkan AKÇAY tarafından verilen 7/16427 sayılı yazılı soru önergesine ilişkin sorular ve cevaplar.

Sorular:

Ağustos 2010 itibari ile 8 aylık dış ticaret açığı 42 milyar dolar seviyesine ulaşmıştır. Bu çerçevede hükümetiniz tarafından,

- 1- Dış ticaret açığı önümüzdeki dönemde artmaya devam edecek mi?
- 2- Dış ticaret açığının kapatılması amacıyla aldığınız para ve maliye politikaları önlemleri var mı?
- 3- Önümüzdeki dönemde dış ticaret açığının kapatılması için almayı düşündüğünüz tedbirler var mı?

Cevaplar :

1-2- Türkiye ekonomisi yapısal olarak dış ticaret açığı ve cari açık veren bir ekonomidir. Yüksek seviyede gerçekleşen cari açığın temel belirleyicisi dış ticaret açığıdır. Ülkemizin net enerji ithalatçısı olması, cari açığı arttıran önemli bir nedendir.

Bir ülkenin cari açık vermesi tasarruf açığı olduğu anlamına gelir. Cari açık veren ekonomilerde, cari açığın finansmanı ya uzun vadeli ya da kısa vadeli yabancı kaynaklardan karşılanmaktadır. 2002-2009 döneminde her yıl cari açığı kapatmak için gerekli tutardan yaklaşık 5,2 milyar dolarlık fazladan bir yabancı sermaye girişi yaşanmıştır. 2010 Ocak-Ağustos döneminde ise ülkemize 27,9 milyar dolarlık cari işlemler açığına karşılık 36,8 milyar dolar yabancı kaynak girişi olmuştur. Küresel krizden sonra hızla toparlanan ekonomimiz, düşük borçluluk oranlarına ve güçlü bir bankacılık sistemine sahiptir.

İthalatta görülen artışın arkasındaki diğer önemli bir sebep ise 2009 yılının son çeyreğinden bu yana görülen yüksek büyüme oranlarıdır. Türkiye ekonomisi 2009 yılının son çeyreğinde %6 oranında, 2010 yılının ilk ve ikinci çeyreklerinde ise sırasıyla %11,7 ile %10,3 oranında büyüme kaydetmiştir. IMF, Türkiye ekonomisinin milli gelir artışının bu sene için %7,8 oranında gerçekleşmesini öngörmektedir. Büyümenin yüksek seyrettiği dönemlerde sanayi üretimine paralel olarak ara malı ithalatımız da artmaktadır. İthalatımızın kompozisyonuna baktığımızda, 2010 yılının ilk 9 ayı için ithalatımızın yaklaşık %72'si ara mallarından, %15'i ise yatırım mallarından oluşmaktadır.

Öte yandan ihracatımızı etkileyen en önemli kalemlerden bir diğeri ise dış taleptir. İhracatımızın büyük bir kısmını AB ülkeleri ile gerçekleştirdiğimiz hususunu dikkate alarak AB ülkelerinde ve diğer önemli ihracat pazarlarımızda görülecek toparlanmanın ülkemiz ihracatına pozitif yansıtacağı ve böylece dış ticaret açığını azaltıcı bir etki yapabileceği belirtilebilir.

Tüm bunlar göz önünde bulundurularak, Orta Vadeli Program'da gerçekçi hedefler belirlenmeye çalışılmıştır. 2010 yılı için cari açığın 39,3, dış ticaret açığının 65,8; 2011

için cari açığın 42,2, dış ticaret açığının 72,5; 2012 için cari açığın 45,1, dış ticaret açığının ise 79 milyar dolar olarak gerçekleşmesi beklenmektedir.

Küresel finansal krizin başlangıcından itibaren geçen iki yıl içerisinde verilen mali teşvik paketlerine ve parasal teşviklere rağmen, gelişmiş ülkelerdeki ekonomik canlanma halen zayıf durumdadır. ABD ve AB ülkeleri başta olmak üzere gelişmiş ülkelerin düşük büyüme hızlarına karşılık gelişmekte olan ülke ekonomilerinin kriz sonrasında hızla toparlanarak yüksek büyüme hızlarına ulaşmış olması, ABD ve diğer gelişmiş ülkelerin düşük faiz oranlarına karşılık gelişmekte olan ülkelerin çoğunda nominal faizlerin hala yüksek olması bu ülkelerin sermaye piyasalarını kısa vadede yüksek getiri arayan yatırımcılar için cazip hale getirmektedir. Özellikle nominal kurun enflasyon kadar değer kaybetmediği ülkelerde, yabancı yatırımcı kısa vadede nominal faizin tamamına yakını kar yazabilmekte; bu arada (son dönemde pek çok gelişmekte olan ülkede olduğu gibi) yerel parada değerlenme de olursa, kârı nominal faiz oranının da üzerine çıkmaktadır. Gelişmekte olan ülkelerde geri ödeyememe risklerinin de düşmesi bu ülkelere sermaye akımlarını daha da artırıcı etkide bulunmaktadır.

Küresel pazarlarda rekabet gittikçe artmaktadır. ABD dolarının değer kaybetmekte oluşu ve artan kısa vadeli sermaye akımları pek çok gelişmekte olan ülkede yerel paraya olan talebi artırarak kurun reel olarak değerlendirilmesi ve bunun sonucunda rekabet gücü kaybı endişelerine yol açmaktadır. Bu durum karşısında pek çok ülkenin merkez bankası değerlendirilmeye karşı politikalar geliştirmeleri konusunda baskı altında kalmaktadır. Ancak kısa vadeli sermaye girişlerini azaltıcı yönde bir şeyler yapılmadıkça merkez bankalarının müdahalelerinin etkisi sınırlı olmaktadır.

Yüksek miktarda sıcak para girişine maruz kaldığı için para birimleri değerlendirilen, bunun sonucu olarak ithalatları artan, ihracatta ve üretimde rekabet güçlerini kaybeden, istihdamda sorun yaşayan çok sayıda ülke bu soruna çözüm aramaktadır. Söz konusu çözüm arayışları arasında; kur istikrarı fonu oluşturulması, esnek enflasyon hedeflemesi uygulamasına geçilmesi, tahvillerin vadelerinin yeniden düzenlenmesi, merkez bankasının yüksek miktarda döviz alımları ile piyasalara müdahale etmesi, faiz oranlarının düşürülmesi, zorunlu karşılık oranlarının artırılması ve Eximbank tarafından "kur riski garanti programı" geliştirilmesi sayılabilir. Dünya ekonomilerinde bu tür önlemler yakından takip edilmekte ve ilgili Bakanlık ve kuruluşlarımız ile birlikte değerlendirilmektedir.

Para politikasını uygulamakla yükümlü kurum olan Merkez Bankası'nın temel amacı fiyat istikrarını sağlamaktır. Merkez Bankası Kanununda da yer aldığı gibi Banka, fiyat istikrarını sağlamak için uygulayacağı para politikasını ve kullanacağı para politikası araçlarını doğrudan kendisi belirler. Bununla birlikte Banka, fiyat istikrarını sağlama amacı ile çalışmamak kaydı ile Hükümetin büyüme ve istihdam politikalarını desteklemekle görevlidir. Merkez Bankası'nın uygulamakta olduğu enflasyon hedeflemesi rejimi ile birlikte dalgalı döviz kuru rejiminde döviz kurları bir politika aracı ya da hedef değildir ve piyasadaki arz ve talep koşulları tarafından belirlenmektedir. Döviz arz ve talebini belirleyen esas unsurlar ise uygulanan para ve maliye politikaları, uluslararası gelişmeler, ekonomik temeller ve beklentilerdir.

Diğer taraftan ekonomimizde gerçekleştirilen yapısal reformlar ve sağlanan mali istikrarla birlikte, bütçe açığımız cari açığın tersine 2010 yılı ilk altı aylık döneminde geçen yılın aynı dönemine göre %33,5 oranında azalarak 23,2 milyar TL'den 15,4

milyar TL'ye düşmüştür. Aynı zamanda faiz dışı fazla da aynı dönem için 4 milyar TL'den 12 milyar TL'ye yükselmiştir. Bütçe açığındaki azalma ve faiz dışı fazladaki yükselme ise faiz oranları üzerindeki baskıyı azaltarak, cari açığındaki artış eğilimini sınırlayacak olumlu bir gelişmedir.

3- Türkiye ekonomisinin dinamiği, ihracat olmak durumundadır. Bu bağlamda, ihracatın ve dünya ihracatından ülkemizin aldığı payın artırılması ve rekabet gücünü artıracak çözümlerin üretilmesi önemlidir. İşte bu nedenle, planlı ve proaktif bir dış ticaret politikası geliştirmeye çalışıyoruz. Bu çerçevede, Cumhuriyetimizin 100. kuruluş yıldönümü olan 2023'e dönük olarak geliştirdiğimiz plan ile Yeni İhracat Stratejisi kapsamında belirlediğimiz hedeflere ulaşmayı amaçlıyoruz.

Bu kapsamda ilk olarak Başbakanlık Genelgesi ile İhracata Dönük Üretim Stratejisi Değerlendirme Kurulu kurulmuştur. Bu kurulun temel işlevi; üretim potansiyelimizin ihracata dönük olarak değerlendirilmesi ve yönlendirilmesi için kurumlar arasında ortak politikalar geliştirilmesidir. İhracata Dönük Üretim Stratejisi kapsamında geliştirdiğimiz Girdi Tedarik Stratejisi ile ihracatımızın ithalata bağımlılığının giderilmesi, girdi tedarik kaynaklarının güvenceye alınması, sürdürülebilir girdi tedarik uygulamasının sağlanması amaçlanmaktadır. Girdi Tedarik Stratejisi yalnız ihracatçılarımızın ihtiyaç duydukları girdileri daha etkin, daha düşük maliyetli temini açısından değil, cari açığın azaltılması açısından da büyük önem arz etmektedir.

Bunların yanı sıra pazar eksenli çalışmalarımızı da ihmal etmiyor, "sıfır sorun, sınırsız ticaret" anlayışıyla çalışıyoruz.

İçinde bulunduğumuz dönemde, giderek zorlaşan rekabet koşullarının ve özellikle küresel ekonomik krizin dünya ekonomileri üzerindeki daraltıcı etkisinin sonucu olarak, ihracatçılarımızın alternatif hedef pazarlara yönlendirilmesi büyük önem taşımaktadır. Bu çerçevede, önümüzdeki dönemde gerek ülkemizin ihracatında gerekse dünya ithalatında öne çıkan pazarların düzenli olarak takip edilmesi, bu pazarlardaki ekonomik gelişmelerin öngörüler de içerecek şekilde hızlı ve etkin biçimde ihracatçılarımıza tek elden duyurulması, potansiyel arz eden ürün ve ürün gruplarının tespit edilerek ihracatımızın bu alanlara yönlendirilmesi amacıyla İGEME bünyesinde "Ülke Masaları" oluşturulmuştur.

Bununla birlikte, Dış Ticaret Müsteşarımızın başkanlığında ve TOBB ile TİM başta olmak üzere birçok sivil toplum kuruluşunun da yer aldığı "Pazara Giriş Komitesi" oluşturulmuştur. Komite'nin altında oluşturulan "Pazara Giriş Faaliyetleri Çalışma Grubu" ülke masalarıyla koordineli çalışarak hedef pazarlar için pazara giriş projeleri hazırlamaktadır. "Pazara Giriş Engelleri Çalışma Grubu" da firmalarımızın yurtdışı pazarlarda karşılaştığı engellerin tespiti ve çözüme kavuşturulmasına yönelik projeler geliştirmektedir.

2009 yılında ihracat yapan 48.551 firmadan 23.653'ü 100 bin doların altında, 24.790'ı da 100 bin ile 1 milyon dolar arasında ihracat gerçekleştirmiştir. En fazla ihracat gerçekleştiren ilk 108 firma ise, toplam ihracatımızın %39,9'unu oluşturmuştur. Bu gerçekten hareketle, şirketleri ihtiyaç, ölçek ve donanımlarına göre gruplandırarak onlara proje bazlı eğitim, danışmanlık, yurt dışı pazar ve alım heyetlerine katılma

imkanı sağlayan kapsamlı bir proje olarak “İhracat Koçluğu” programı uygulamaya konulmuştur.

Yurt dışı müteahhitlik ve müşavirlik hizmetleri pazara giriş sürecine sağladıkları katkılarla birlikte ödemeler dengesi, istihdam, ihracat, teknoloji transferi ve dış açılma süreci bakımından ekonomiye doğrudan ve önemli bir katkı sağlamakta; ilgili sektörlerde mal ihracatının artırılması bakımından da önemli bir itici güç olmaktadır. Yurtdışı müşavirlik sayılarımızı artırmak üzere attığımız adımlarla ihracatçılarımıza daha fazla hizmet sunmayı hedefliyoruz.

Diğer taraftan, ihracatı destekleyecek fiziki altyapının geliştirilmesi ve dış ticarette lojistik hizmetlerinin etkin ve verimli şekilde yapılması için çalışmalar yürütmekteyiz. Bu bakımdan dış ticaret açısından önem arz eden bölgelerde Lojistik Merkezlerinin kurulmasını destekliyoruz.

İhracatımızda tek bölgeye bağımlı kalmamak adına değişik coğrafi bölgelere ilişkin stratejiler hayata geçirilmiştir.

En önemli ticaret ortağımız olan Avrupa Birliği pazarına ihracatta karşılaşılan sorunların giderilmesine yönelik olarak başta Gümrük Birliği Ortak Komitesi olmak üzere tüm ortaklık organlarında ve ikili teknik toplantılarda gerekli girişimler sürdürölmektedir.

Diğer taraftan, ölkemizin ihracat pazarlarının çeşitlendirilmesi ve ihracatçılarımızın karşılaştığı tarife ve tarife dışı engellerin kaldırılmasını teminen ilgili ölkelerle karşılıklı çıkar temelinde Serbest Ticaret Anlaşması (STA) müzakereleri yapılmaktadır.

Bu itibarla, halihazırda yürürlükte bulunan 14 adet (EFTA, İsrail, Makedonya, Hırvatistan, Bosna-Hersek, Filistin, Tunus, Fas, Suriye, Mısır, Arnavutluk, Gürcistan, Karadağ ve Sırbistan) STA ile 19 Ağustos 2010 tarihinde Lübnan ile parafe edilmiş olan STA’sının yanı sıra, Şili ve Ürdün ile imzalanmış olan Anlaşmaların iç onay süreçleri devam etmektedir. Bahsi geçen anlaşmalara ilaveten, STA müzakereleri yürütölmekte olan 11 ölkö/ölkö grubu bulunmakta olup, 9 ölkö/ölkö grubu nezdinde de STA müzakerelerine başlama girişiminde bulunulmuştur.

Komşu ve Çevre Ölkelerle Ticari ve Ekonomik İlişkiler

Türkiye'nin krizden en fazla etkilenen gelişmiş pazarlardaki kayıplarını alternatif pazarlarla kapatmak amacıyla ele alınan pazar çeşitlendirmesi faaliyetleri kapsamında; gerek coğrafi, kültürel ve tarihsel yakınlık avantajına sahip olduğumuz, gerekse ekonomilerimizin birbirlerini tamamlayıcı yapıda bulunduğı komşu ölkelerdeki ticaret potansiyelinin değerlendirebilmesi ve ihracatımızda 1980’li yıllarda gerçekleşen atılımın ikinci dalgasının gerçekleştirilebilmesini teminen, 2000 yılında “Komşu ve Çevre Ölkelerle Ticareti Geliştirme Stratejisi” uygulamaya konulmuştur.

Komşu ve Çevre Ölkelerle Ticareti Geliştirme Stratejisi’nin genel çerçevesini, söz konusu pazarlara girmek için pazarın ihtiyacının saptanması ve bu çerçevede mal ve hizmet üretilmesinin teşvik edilmesi ile bu ölkelerde Türk sanayiinin ihtiyacı olan ham ve yarı-mamul malların avantajlı fiyattan temin edilmesi sağlanarak, mamul madde üretiminde girdi maliyetlerini düşürmek oluşturmaktadır.

Geliştirdiğimiz strateji ikili ticari ve ekonomik ilişkilere olumlu şekilde yansiyarak meyvelerini vermiştir. 2000 yılında söz konusu ülkelere gerçekleştirdiğimiz ihracat 7 milyar dolar düzeyindeyken, 8 katına çıkarak 2008 yılında 56,6 milyar dolara ulaşmıştır. Söz konusu ülkelere ithalatımız ise 2000 yılında 13 milyar dolar iken, 2008 yılında 73,5 milyar dolar olmuştur. Bu çerçevede, 2000 yılında komşu ve çevre ülkelerin ülkemiz dış ticaretinden aldığı pay %24 iken, 2008 yılında bu oran %39'a çıkmıştır. Elbette 2009 yılında krizin etkileri söz konusu ülkeler ile ticaretimize de yansımış ve 2008 yılında 130 milyar dolar düzeyindeki ticaret hacmimiz 2009 yılında %32 daralarak 88 milyar dolar gerçekleşmiştir.

Afrika Ülkeleri İle Ticari ve Ekonomik İlişkiler

Ülkemiz, coğrafi yakınlık ve tarihi bağlar sebebiyle Afrika ülkeleri ile ekonomik ve ticari ilişkilerin geliştirilmesine özel önem atfetmektedir. Bu kapsamda, 2003 yılından bu yana “Afrika Ülkeleri ile Ekonomik İlişkilerin Geliştirilmesi Stratejisini” uyguluyoruz. Strateji’nin uygulamaya başlandığı 2003 yılında Afrika kıtası ile 5,4 milyar dolar olan ticaret hacmimiz 2008 yılında, üç kat artarak 17 milyar dolara ulaşmış; ancak küresel kriz sebebiyle 2009 yılı sonu itibarıyla 16 milyar dolara düşmüştür. Aynı dönemde Afrika kıtasına yönelik ihracatımız 2,1 milyar dolardan, 10 milyar dolara yükselmiş, Afrika kıtasından ithalatımız ise 3,3 milyar dolardan 6 milyar dolara çıkmıştır.

Türkiye’nin ihracatı, 2009 yılı verileri göz önünde bulundurulduğunda, bir önceki yıla göre % 22 azalarak 132 milyar dolardan 102 milyar dolara düşmüştür. Ancak, Afrika ülkelerine ihracatımız aynı dönemde % 11 artarak 9 milyar dolardan 10 milyar dolara yükselmiştir.

Afrika’da 2003 yılında 537 milyon dolar tutarında iş üstlenen Türk müteahhitleri, 2009 yılında 4,5 milyar dolarlık proje gerçekleştirmişlerdir. Bu çerçevede, Türk müteahhitlik firmalarımız Afrika kıtasının genelinde aktif olarak faaliyet göstermekte ve kıta ülkelerinin alt yapı ve üst yapısının geliştirilmesine katkıda bulunmaktadır.

Afrika Stratejisinin başarısının temelinde Afrika ülkeleri ile ilişkilerimizin yasal altyapısının güçlendirilmesine yönelik girişimlerimizin başarılı sonuçlar vermesi ve firmalarımızın Afrika ülkelerinde yatırım yapmaları ve ticari ilişkilerini güçlendirmeleri hususunda teşvik edilmeleri yatmaktadır.

Bugün, 35 Afrika ülkesi ile Ticaret, Ekonomik ve Teknik İşbirliği Anlaşması imzalanmış, 15 Afrika ülkesi ile Karma Ekonomik Komisyon (KEK) mekanizması oluşturulmuştur.

Ayrıca Kuzey Afrika ülkelerinden; Fas, Tunus ve Mısır ile “Serbest Ticaret Anlaşması” (STA) imzalanmış olup Libya, Seyşeller, Morityus ve Kamerun ile STA müzakereleri yürütülmektedir. Ayrıca, Güney Afrika Cumhuriyeti, Cezayir gibi Afrika ülkelerinin yanı sıra Doğu Afrika Topluluğu (EAC), Güney Afrika Kalkınma Topluluğu (SADC) ve Batı Afrika Ekonomi Parasal Birliği (WAEMU) gibi Afrika’nın ekonomik bölgesel topluluklarıyla STA müzakerelerinin başlatılması yönünde çalışmalarımız devam etmektedir.

Latin Amerika ile Ticari ve Ekonomik İlişkiler

Latin Amerika Ülkeleri ile Ticari ve Ekonomik İlişkilerin Geliştirilmesi Stratejisi kapsamında ise, AB ve diğer uluslararası yükümlülüklerimiz göz önüne alınarak, bu ülkelerle Serbest Ticaret Anlaşmalarının akdedilmesi, bölgede düzenlenen uluslararası fuarlara firmalarımızın katılımının desteklenmesi, alım heyetleri ve ticaret heyetleri gibi tanıtım faaliyetleri düzenlenmesi için uygun koşulların oluşturulması ve bölgedeki Ticaret Müşavirliklerinin sayısının artırılması gibi hedefler belirlenmiştir.

Bu bağlamda yürütülen faaliyetler ise şu şekildedir:

a. Bölge Ülkelerine Yönelik Anlaşmalar

KEK Anlaşmaları: Latin Amerika ülkeleriyle mevcut durumda yürüyen KEK Toplantıları aşağıda belirtilmektedir. Bu itibarla, mevcut KEK Anlaşmalarına ilaveten diğer Latin Amerika ülkelerinin de mümkün olduğunca KEK sürecine dahil edilmesi düşünülmektedir.

- Şili (KEK I, 1998)
- Meksika (KEK I, 2001)
- Jamaika (KEK I, 2007)
- Arjantin (KEK III, 2009)
- Küba (KEK IX, 2009)
- Brezilya (KEK II, 2010)

Ticari ve/veya Ekonomik ve/veya Sınai İşbirliği Anlaşmaları:

- Şili (1989)
- Arjantin (1992)
- Brezilya (1995)
- Küba (1996)
- Meksika (1998)
- Jamaika (2001)
- Kolombiya (2006)
- Guatemala (2007)

Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması Anlaşması:

- Arjantin (1992)
- Küba (1997)
- Şili (1998)

Serbest Ticaret Anlaşmaları:

- Şili (2009)

Şili STA'sı 14 Temmuz 2009'da imzalanmıştır. Türkiye-Şili STA'sının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı 27 Mayıs 2010 tarihinde TBMM-Dışişleri Komisyonu'nda görüşülmüştür. Şili'de ise, Senato'da görüşüldükten sonra Cumhurbaşkanlığı'na iletilecek ve müteakiben Resmi Gazete'de yayımlanacaktır.

Bölge Ülkelerine Yönelik STA Girişimleri: Mevcut durumda yürüyen STA müzakereleri aşağıda ifade edilmiştir:

- MERCOSUR: Birinci tur müzakereler, 12-13 Kasım 2008'de Ankara'da gerçekleştirilmiştir. II. tur müzakerelerin 2010 yılı Eylül ayının üçüncü haftası veya uygun görülen en erken tarihte yapılması önerilmiştir. Bu önerimize karşılık olarak, 2010 yılı Kasım ayında, MERCOSUR Dönem Başkanı Brezilya'nın Başmüzakerecisi Büyükelçi Evandro de Sampaio Didonet'in başkanlığında MERCOSUR Başkanlık Misyonu Heyetinin, STA müzakerelerinde Yol Haritası belirlemek amacıyla Ankara'yı ziyaret etmesinin planlandığı yönünde cevap alınmıştır. Anılan ziyaretin Kasım ayı içerisinde yapılması planlanmaktadır.

Mevcut müzakerelere ilaveten, AB'ye paralel olarak STA müzakerelerine başlanması öngörülen ülkeler ise şu şekilde sıralanmaktadır:

- Meksika (İstikşafi Toplantı, 2005)
- ANDEAN Topluluğu
- CARIFORUM
- Orta Amerika Ülkeleri

b. Yeni Ticaret Temsilciliklerinin Açılması

Latin Amerika'da Buenos Aires'de (Arjantin) Ticaret Müşavirliğimiz ve Sao Paulo'da (Brezilya) Ticaret Ataşeliğimiz bulunmaktadır. Ayrıca, Santiago'da (Şili) ve Karakas'da (Venezuela) geçici görev birimleri kurulmuş olup, yakın zamanda Meksika, Şili ve Venezuela'da Ticaret Müşavirliklerinin açılması planlanmaktadır.

Latin Amerika ile ticari ve ekonomik ilişkilerimizin geliştirilmesini teminen oluşturulan "Latin Amerika Pazara Giriş Projesi" kapsamında belirlenen temel hedefler ise şunlardır:

- Bölgeye yönelik ihracatımızda sürdürülebilir bir artış sağlanması
- Karşılıklı ticarete konu malların çeşitlendirilmesi
- Karşılıklı yatırım imkanlarının teşvik edilmesi

ABD ile Ticari ve Ekonomik İlişkiler

Ülkemiz, 2006 yılında Amerika Ülkeleri ile Ekonomik ve Ticari İlişkilerin Geliştirilmesi Stratejisini uygulamaya koymuştur. Söz konusu strateji ile ülkemizle ABD başta olmak üzere tüm Amerika kıtası ile ticari ilişkilerimizin geliştirilmesi, ihracatımızın artırılması ve ihracatımızda pazar çeşitliliğine ulaşılması hedeflenmektedir. Geçtiğimiz dört yıl boyunca söz konusu strateji çerçevesinde yürütülen faaliyetlere rağmen ticari ilişkilerimizin hala istenilen noktaya gelmemesi ise, diğer faktörlerin yanı sıra, özellikle küresel bazda yaşanan bazı gelişmelere dayanmaktadır.

Türkiye ABD ile olan ticaretini arttırma yönünde önemli adımlar atmaya devam etmektedir. Bu çerçevede, ABD ile ticari ve ekonomik ilişkilerimizin canlanmasında, çalışmaları sürmekte olan "Türkiye-ABD Ekonomik ve Ticari Stratejik İşbirliği

Çerçevesi”nin önemli bir rol oynaması, söz konusu Çerçeve kapsamında geliştirilmesi öngörülen işbirliğinin ikili ticaret hacmine olumlu yansması beklenmektedir.

Ayrıca, Türkiye-ABD İş Konseyi’nin kurulmasının, iki ülke özel sektörleri arasındaki diyalogu artırarak, ikili ticarete karşılaşılan engellerin çözümü ve yeni işbirliği ve ortaklık imkanlarını geliştirme yönünde önemli bir adım olacağı, bu suretle karşılıklı ticaret ve yatırımların artabileceği değerlendirilmektedir.

Ülkemizin ABD pazarındaki varlığının ürün ve eyalet bazında çeşitlendirilerek artırılması amacıyla önümüzdeki dönemde ABD pazarına yönelik orta ve uzun vadeli bir strateji ve bakış açısıyla faaliyetlerimizin yoğunlaştırılması düşünülmektedir.

Oluşturulan bu yeni stratejinin amacı, hedef ürün ve hedef eyalet yaklaşımı çerçevesinde, ülkemizin ABD’ye ihracatının ürün ve pazar yapısının çeşitlendirilerek artırılması ve ABD iş çevrelerinde Türkiye’nin alternatif ve güvenilir bir ekonomik ve ticari ortak olarak bilinirliğinin sağlanması olarak tespit edilmiştir.

Öte yandan, ABD, büyük ve orta-uzun vadeli politikalara ihtiyaç duyulan ve çetin rekabet koşulları bulunan bir pazardır. Ülkenin coğrafi büyüklüğü, eyaletlerin kendine has yapısının bulunması, pazara giriş açısından bölgesel yaklaşımların benimsenmesini zorunlu kılmaktadır. Bu nedenle, ABD ekonomisi ve ticaret yapısı eyaletler bazında incelenmiş ve Teksas, New York, Florida, Illinois, Kaliforniya ve Georgia hedef eyaletler olarak belirlenmiştir. Bu eyaletler seçilirken, eyaletlerin dış ticaret hacimleri, nüfus yapıları, alım güçleri, üretim yapıları, GSYİH’leri gibi bir dizi kriter dikkate alınmıştır. Nitekim, ABD’nin 2009 yılında gerçekleştirdiği ithalatın %60’ı bu eyaletler üzerinden ABD’ye giriş yapmış olup, yine bu 6 eyalet ABD’nin toplam GSYİH’sinin %42’sini temsil etmektedir.

ABD pazarının özellikleri sadece bölgesel değil, aynı zamanda sektörel bir yaklaşımı da zorunlu kılmaktadır. Bu nedenle, strateji kapsamında ABD pazarının genelinde ve hedef olarak belirlenen eyaletler bazında potansiyel arz eden ürün grupları da tespit edilmiştir. Bu çalışma yapılırken, Türkiye ile ABD arasındaki ikili ihracat ve ithalatın sektörel yapısı, Türkiye’nin genel ihracat ve ithalatının sektörel bazda 2000 yılından bu yana izlediği seyir, ABD’nin ürün grupları itibarıyla en çok ithalat yaptığı ülkeler, dış ticaret mevzuatı ve gümrük vergileri gibi unsurlar dikkate alınmıştır. Bu çalışmalar sonucunda hedef eyalet/sektör matrisi oluşturulmuş. Yapılan tüm bu çalışmalar sonucunda oluşturulan yeni strateji kapsamında belirlenen hedefe ulaşmak için, belirli bir takvime bağlanmış faaliyetlerin yer alacağı bir eylem planı oluşturularak hayata geçirilecektir. Bu eylem planı içinde, ABD’de ve Türkiye’de yatırım ve ticaret ortamını anlatan ve iki ülke iş çevrelerini bir araya getiren roadshow, workshop, konferans, seminer, iş forumu vb. etkinlikler düzenlenmesi, eyalet bazında ve sektörel düzeyde “ticaret ve yatırım heyetleri programları” organize edilmesi, ABD pazarı ve kamu uygulamaları konusunda Türk işadamlarını bilgilendirici seminerler düzenlenmesi gibi faaliyetler yer alacaktır. İkili ticaret ve yatırımlara ivme kazandırmayı amaçlayan bu faaliyetlerden en fazla verim alınması için, faaliyetin yapılacağı eyalet/şehirdeki üretici birlikleri, ticaret odaları ve çeşitli meslek kuruluşları ile işbirliği mekanizmaları oluşturulacaktır.